ANUL I No. 50 — 8 Pagini 10 Pf. — Joi 23 Iulie 1942

TRANSNISTRIA

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET TIRASPOL

GAZETA REDEŞTEPTARII NAŢIONALE A ROMANILOR DINTRE NISTRU ŞI BUG

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA BUCUREŞTI Strada Sărindar 5-7-9

Eroii şi martirii sunt pentru un neam ceeace sunt profeţii pentru religie şi sfinţii pentru Biserică. Ei sunt verigile prin care se leagă lanţul veşniciei naţionale. De aceea, evocarea lor este o răscolire în nevăzut, fiindcă în viaţa lor a fost, de cele mai multe ori, o trăire în afară de vreme. Neînţeleşi de contimporani, huliţi, loviţi şi umiliţi, ei îşi poartă existenţa într'o lume care nu va fi a lor decât târziu, după moarte, când pasul lor ajunge în fine să fie înţeles şi urmat. Ca magii, cărora lor singuri le-a dăruit Domnul taina drumurilor de lumină, aceşti despicători de poteci noui îşi duc harul pentru împliniri de taine.

Cu cât un Neam îşi poate împodobi mai mult istoria cu apariţiile acestea neobişnuite, cu atât el este mai glorios şi mai mare.

MAREŞAL ION ANTONESCU

Conducătorul [illegible]

CE FACEM CU MOLDOVA DINTRE NISTRU ŞI BUG?

R[illegible] ne simţim datori să răspund la întrebarea: *ce facem cu Moldova din stânga Nistrului*, pentru care au murit de trei ori mai mulţi ostaşi, decât pentru desrobirea Moldovei dintre Nistru şi Prut?

Mai întâi, suntem datori să ne pătrundem cu gândul că armata română n'a venit aici ca din cer. Ne aflăm aci [illegible] pe pământul străvechiu al părinţilor noştri de acum două mii şi cinci sute de ani: — Când a venit Darius regele Perşilor împotriva Geţilor, Tyrageţii [illegible] stăpâneau de veacuri aceste pământuri cu sapa, cu plugul şi, când era nevoe, cu arma.

Mai târziu, sub marele nostru rege Burebista, hotarul pornea de la Bug şi se întindea spre apus peste Cetatea Carpatică, până aproape de Alpi.

Legionarii romani au apărat şi ei aceleaşi ţinuturi. Dar după viforul năvălirilor barbare, când Dragoş şi Bogdan au coborît din munţii Maramureşului, tot noi am fost stăpânii acestor locuri. In veacul al 13 şi al 14-lea stepa de [illegible] Marea Neagră rămăsese aproape goală, cum mărturiseşte însuşi istoricul rus Miliukov (fostul preşedinte al Dumei, sub ţarul Nicolae). Doar ici şi [illegible], rătăceau cete de Tătari, trăind din herghelii, mulgând oile, ca şi vechii Sciţi, şi purtând femeile şi copiii lor în care acoperite cu covilţir, — un fel de corturi pe [illegible].

Cine sta lipit de pământ?

Plugarul Mo[illegible]. Arând [illegible] le, păscând cu turma stepele şi apărând cu arma vadurile Nistrului, neamul moldovenesc a fost [illegible] dintâi stăpânitor temeinic al ţinutului nistrian [illegible] dela răsărit de Nistru. Nici Polonezii dinspre miazănoapte, nici Tătarii şi Turcii dinspre miazăzi nu l-au putut prinde în mâinile lor. Arături, vii, pometuri, stâni... [illegible] semnele aşezării noastre. Deoarece, când Duca Domnul Moldovei, şi-a făcut curtea lângă Bug, [illegible] nu căzuse din [illegible], ci venea să *facă semn mulţimii [illegible] vechi a neamului moldovenesc.*

Şi când Sovietele mărturisesc chiar ele că e o Moldovă şi la răsărit de Nistru, cine ar mai fi atât de neghiob ori atât de nesimţitor, şi nu-şi dau seama *ce trebue să facem* în această veche ţară a părinţilor noştri! După datoria cea mare a întregirei pentru [illegible] a Daciei carpatice ca tot ce se ţine de marginele ei, ne e [illegible] o datorie mai grabnică decât să luăm sub aripa noastră şi pe fraţii rămaşi până azi sub jugul sovietic.

A [illegible] pentru ce, ar însemna o lipsă de cinste. Nu mai vorbim de bunătatea ogoarelor, de bogăţia [illegible], a [illegible] şi de [illegible]. Dar poporul însuşi e o fală pentru tot neamul. Bărbaţi, femei şi copii... [illegible] S'ar putea să închidem ochii şi să-i lăsăm iarăşi sub călcâiul duşmanului?

Mai mult, s'a [illegible] că duşmanii dela răsărit sunt cei mai [illegible] vecini între toţi câţi s'au oploşit în preajma pământului românesc. Ascultaţi: Pe vremea lui Petru cel *Mare* [illegible] cea marele [illegible] Bantaş sub ţarul Petru, [illegible] tocmai la Nipru. Abia pe la 1772 ajung cu hotarul lor la Bug. Dar după 20 de ani [illegible] la Nistru (1792) şi după alţi 20 de ani, tocmai la Prut (1812).

[illegible] ca un drept al Ruşilor asupra pământului locuit de moldoveni?

La 1918 Moldova dintre Prut şi Nistru, cotropită timp de 106 ani, a uitat încă Moldova dintre Nistru şi Bug, cotropită de 126 de ani. De aceea, Toma Jalbă, a strigat cu gura mare, la Chişinău: Dar pe noi, fraţilor, *cui ne lăsaţi?* Vreţi să ne lăsaţi în gura lupilor?

Acum, acelaş Toma Jalbă, ar putea să întrebe nu numai pe moldovenii dintre Prut şi Nistru, ci pe toţi Românii dela Tisa până la Nistru: Români din patru unghiuri, de ce aţi luptat voi cu o jertfă întreit de mare, ca să ne lăsaţi pe noi şi să lăsaţi şi [illegible] voştri în mâinile străinilor? Îndrăzneşte cineva de a da uitării jertfa miilor de ofiţeri şi zecilor de mii de [illegible] căzuţi pentru desrobirea Moldovei de peste Nistru?

La întrebarea: *ce facem* cu [illegible] scăpată din ghiarele bolşevice, nu-i decât un răspuns: să-i dăm putinţa de a trăi pentru totdeauna liberă de tiranii. Aceasta e datoria ceasului de faţă.

S. Mehedinţi

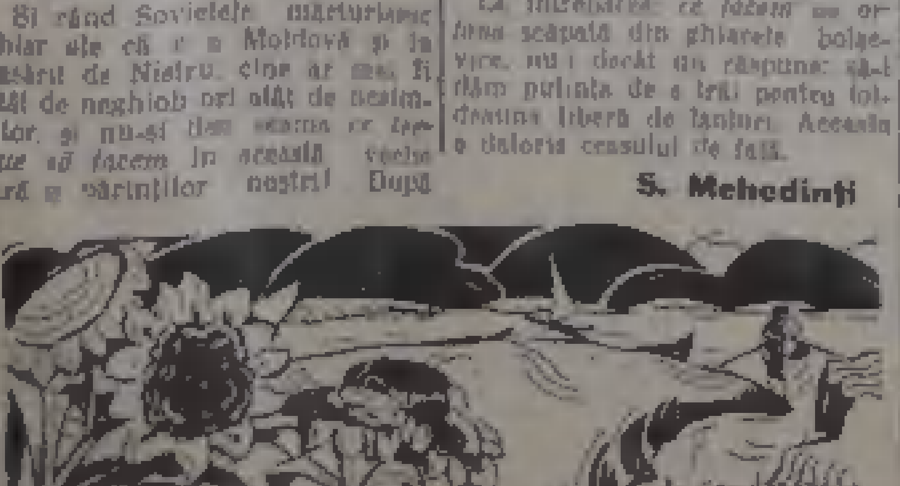

CEI CARE VIN

Mult sânge a curs pe plaiurile transnistriene în tot lungul celor [illegible] ani de conducere bolşevică! Numai unul Dumnezeu cunoaşte toate chinurile îndurate de bieţii moldoveni, dornici de libertate şi drepturi şi conştienţi de misiunea lor pe pământul dintre Nistru şi Bug, care nu s'au temut [illegible] moarte, luptând din răsputeri pentru împlinirea visului strămoşesc.

Transnistrienii nu şi-au [illegible] neamul. Dimpotrivă. L-au apărat atât cât au putut. Il vedeau unit şi tare. Răzbunător. Il vedeau stăpân şi nu slugă.

Dorul de răzbunare, de descătuşare, al părinţilor, creştea, — flacără şi îndemn, — în sufletele copiilor, netezindu-le întrucâtva drumul şi apropiindu-i din ce în ce mai mult, de aspiraţiile colectivităţii moldoveneşti. Libertatea era pentru ei însuşi scopul vieţii, însăşi viaţa.

Tineretul Transnistriei, plămădit din lacrimi şi suferinţă, trebuia să ducă mai departe lupta latentă cu puterile răului, cu primejdia comunismului, el fiind nădejdea bătrânilor înmormântaţi prin ocnele siberiene şi singura lumină a pletelor cărunte, a mamelor văduve.

Propaganda roşie a fost mare. Dar ce folos? Cine credea în spusele lor, în minciuna lor? Dumnezeul moşilor şi strămoşilor noştri, care intrase în sângele copiilor şi-i păzea de orice samavolnicie comunistă, a făcut să se întâmple o adevărată minune: salvarea ţărănimii transnistriene, care şi-a păstrat neştirbite, în ascuns, vechile şi bunele obiceiuri.

Familia, numai familia, a fost celula de rezistenţă a poporului din ţara Bugului. O putem numi cu drept cuvânt o şcoală, în sânul căreia vlăstarele tinere îşi făceau educaţia primitivă în spirit naţional, [illegible] îi ajutau mintea, atât cât le permiteau vitregele împrejurări.

In familie înmugureau nădejdiile şi credinţa în Dumnezeu. Intre pereţii casei părinteşti învăţau plodurile bucălate că peste cele vremelnice planează bunătatea Cerului şi că nu mai este mult până când vor putea scutura jugul bolşevic; că stau înfipţi într'un pământ [illegible] este [illegible] lor şi nu al tuturor veneticilor.

Flăcăii Moldovei noastre răsăritene, [illegible] astăzi trăiesc sub soarele desrobirii, cu tot haosul bolşevic, cu toate sfaturile perfide ale tovarăşilor lui Stalin, n'au uitat să-şi facă semnul crucii, aici [illegible] seroage la icoane. Dânşii ştiu, prea bine, din ce neam se trag şi în faţa portretului M. S. Regelui Mihai I se descoperă şi se închină.

Iudeo-comuniştii n'au distrus o generaţie, cum greşit se socotea până acum, ci au întărit-o fără să ştie, au oţelit-o pentru marea sărbătoare a desrobirii. Fiindcă suferinţa înalţă şi nu doboară, întăreşte şi însufleţeşte.

Cei care vin în Transnistria, aparţin viitorului. I-am aşteptat şi îi avem. In tinereţea lor vifornică neamul crede.

Tu, tineret drag, tu te-ai născut sub cerul sfinţit al României noastre unite.

Două mii de ani a suferit Neamul Românesc pentru ca să deschidă leagănului tău bolţile acestui cer sfinţit.

Două mii de ani ostaşii noştri ţi-au plămădit cu sângele lor glia naşterii tale;

Două mii de ani sub cerul acesta sfinţit au răsunat chemările poruncitoare ale jertfei.

Sub aceeaşi boltă trosnetul trupurilor lui Horia şi Cloşca s'a unit cu ropotul de copite al năvălitorilor, dar niciodată nu s'a putut amuţi graiul credinţei noastre.

Tu, tineret drag, trebue să înţelegi că tot sângele care curge azi, pentru tine curge; că lacrimile acelora care şi-au pierdut fiii, părinţii şi soţii, în luptă, pentru tine curg; că munca noastră de zi şi noapte, strădania sfinţită a Mareşalului pentru tine se abate.

MIHAI A. ANTONESCU

Vice-preşedinte al Consiliului de Miniştri

SATUL TRANSNISTRIAN TÂRNAUCA

De mult doream ca să trec Nistrul, să văd oraşele şi satele, pe acolo pe unde bolşevicii începuseră să cânte un paradis terestru, care la faţa locului nu este decât o poezie a sărăciei şi a mizeriei.

Am mers într'un tren cu ostaşi mulţi care vorbeau cu atâta drag de câmpurile lor, de veştile d'acasă, de viaţa războiului, care le face cinste, oricât de mare este jertfa lor.

Când am trecut peste bătrânul râu cu apa lui adâncă şi malurile roase de vreme, am simţit o emoţie profundă. Dincolo, sunt fraţi de-ai noştri pe care nu i-am văzut niciodată, pe care dreptatea istorică ni i-a adus lângă noi, după o suferinţă mare, mai mare decât [illegible]lele care i-au ţinut pe meleagurile acelea.

Prin oraşul Tiraspol am trecut în fugă, aci unde ieri era centrul de propagandă cel mai mârşav al unui paradis imaginar, creiat de minţile lor bolnave. Au făcut numai câteva clădiri mari în scop de propagandă, dar dacă treceai de centru, dădeai peste mizerie, noroi până la genunchi şi amintirile dureroase ale unei stăpâniri crude.

Stăpânirea românească i-a redat specificul naţional şi o altă culoare. Străzi cu nume româneşti, ale ofiţerilor căzuţi pentru cruce şi istorie nouă, sunt astăzi embleme noui şi urme eroice.

Pe [illegible] Tiraspol—Tighina, am pornit cu harabaua unui moldovean, cu care m'am înţeles de minune, să văd câmpul şi satele. Unde ieri era sovhozul, azi este ferma Mareşal Antonescu, figura de granit a României Noui.

Moldoveanul meu, îmi spune că a fost rău şi că satele moldovene au suferit mult, dar şi-au păstrat limba şi credinţa.

„Să vedeţi amuş satul ista Târnauca, sat de Moldoveni, Domnule şi o să aveţi ce spune"

Grădinile satului îşi desemnau şi mai clar imaginea, iar satul se contura în zig-zag. O verdeaţă încingea ca un cerc frumos, casele mici acoperite cu stuh, văruite proaspăt, ce dădeau un aspect frumos acestui sat de moldoveni.

Din ce în ce mă apropii, iau seama şi văd că sărăcia [illegible] fă[illegible] cuib [illegible]. Nici urmă de gard, o gospodărie săracă şi umilă, o casă mică, în care au plâns şi au suferit un sfert de veac.

Am oprit la primărie şi am aflat un primar moldovean, cu-n grai curat şi domol şi m'a întâmpinat cu sfială.

— Părinte aveţi în sat, domnule primar?

— Avem un părinte tare bun, din România, dela domnii români, venit de câteva săptămâni aici. Mă duc să-l chem.

Peste puţină vreme apare preotul, un om solid cu figura blândă dar energică, care mă întâmpină cu bucurie, dar şi cu mirare.

— Sunt un oltean, părinte, care am plecat să colind satele, să văd şi eu la faţa locului ce s'a făcut în raiul bolşevic.

Am fost găzduit imediat de părintele Gheorghe Chiriloiu, venit din satul Cetate jud. Dolj, în rosturi mari şi frumoase.

Primarul, care era gazda mea şi a părintelui, este un moldovan şi-l chiamă Iacob Pleşcan, un om inteligent şi harnic. Mi-a povestit pe dată ceva din vremea bolşevicilor.

Un moldovean avea icoana pe perete şi mai spre uşe pusese şi tabloul lui Stalin.

Şeful bolşevic l-a luat la sor că de ce n'a pus tabloul în locul icoanei?

„Ista a venit mai dirvreme, tovarăşe şi a pleca mai curând, cela a venit de [illegible] şi n'a plecat din colţul cela".

Soţia lui, Agapia, o femeie veselă, m'a primit cu bucurie şi a zâmbit privindu-ne cum eram de soliză şi atunci a exclamat: Bună trăială în ţară la Români". Noi am râs de vorba ei schimbată dar am înţeles adevărul tot observat de ea.

Ea este din neam de gospodari. Soţul dintâi a fost ucis de bolşevici, familia toată dusă în Siberia. S'a căsătorit cu Pleşcan. Dar plânge speriată când îşi aduce aminte cum a fost dată afară cu copii cu tot din casă, în plină iarnă şi nimeni, sub pedeapsă de moarte, n'avea voe să-i găzduiască.

A trăit în sărăcie şi greutate,

(Continuare în pag. 4-a)

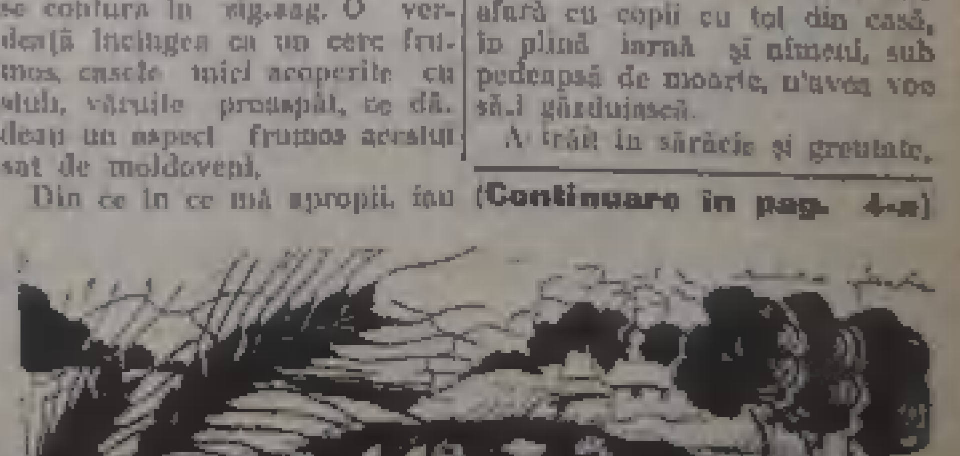

TRANSNISTRIA

GAND ȘI SLOVA ROMANEASCA

Slujba religioasă din curtea liceului „Duca-Vodă"

VESTIȚI CUVÂNTUL DOMNULUI

Așa [redacted] lumineze lumina...

După ce a rostit cele nouă fericiri, [redacted] predica de pe munte, Iisus a continuat să dea învățăturii [redacted] [redacted] săi, zicând:

„Voi sunteți lumina lumii; nu [redacted] cetatea [redacted] se ascundă, când este deasupra muntelui; nici nu aprind oamenii făclia și o pun sub obroc, ci în sfeșnic, și luminează tuturor celor din casă. Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât să vadă faptele voastre cele bune și să mărească pe [redacted] vostru carele este în ceruri"... (Matei, cap. 5, vers. 14-16).

Acestea însă [redacted] Domnul [redacted]tru ucenicii săi, cari aveau să meargă în lume și să propovăduiască lumina dumnezeiască a Evangheliei, făclia aprinsă de Fiul lui Dumnezeu și care nu trebuie să fie pusă sub obroc, ci înălțată în sfeșnic pentru ca să lumineze tuturor oamenilor. Și ucenicii au înțeles și au împlinit porunca Domnului.

Dar sfintele cuvinte se potrivesc tuturor bunilor creștini, cari au fost lumină din lumină și știau învățăturile și poruncile [redacted] Iisus. Pilda Ucenicilor s'a lă[redacted] spre urmarea noastră. Făclia trebuie purtată mai departe [redacted] mână cât mai multe, ca să lumineze [redacted] [redacted] pretutindeni, căile oamenilor.

Voi, cei buni și aleși, trebue să știți că nu e destul să aveți pentru voi lumina, ci să o duceți și acolo unde nu lipsește [redacted] unde e întuneric. Cum poate sta un suflet luminat alături de altul întunecat [redacted] să-i pese de aceasta? Cum poate sta bogăția alături de [redacted] sărăcie fără [redacted] pese de ea?

Voi sunteți creștini buni și luminoși. Pe voi v'a ales Dumnezeu ca să înțelegeți voia lui, ca [redacted] puteți în rândul vostru să deschideți mintea și sufletul oamenilor neștiutori. Deci, nu stați nepăsători. Nu puneți lumina sub obroc, ci treziți-vă și trezeți pe toți semenii voștri și intrați cu ea aprinsă în toate casele din satea voastră.

Căci Iisus a mai zis ucenicilor săi:

„Oricine se mărturisi pentru mine, înaintea oamenilor, [redacted] Fiul omului se mărturisi pentru el, înaintea îngerilor lui Dumnezeu. Iar cel ce [redacted] va lepăda [redacted] mine în fața oamenilor, lepădat va fi în fața îngerilor lui Dumnezeu".

„Iar când vă vor [redacted] în sinagogi și la dregători și la stăpâniri, [redacted], [redacted] vă îngrijiți [redacted] sau ce veți răspunde, sau ce veți cuvânta. Pentru că Sfântul Duh vă va învăța chiar în ceasul acela, ce trebue să spuneți..." (Luca, cap. 12).

Pe Mântuitorul se cuvine să mărturisi la fiece pas. Mărturisindu-l pre El, mărturisim pe Cel ce l-a trimis pe El, iar Sfântul Duh va lumina mereu tot ceeace săvârșim în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh. Dar bine să ișiți sensele lărgi și largi, ca nu cumva, în încumetarea noastră, să ajungeți ceva din legea Sfintei Evanghelii, crezând să faceți bine și înțelegând greșit. Căci nu este îngăduit să se clatine niciun pietricica din ceeace a zidit Domnul Evanghelistii și Sfinții Apostoli și Preoți, cu jertfe nenumărate. Călăuzi de înțelegeri „cu înțelepciune dreaptă", ca să se știe să vă săvârșiți lucrarea voastră „drept vestind cuvântul Adevărului sfânt". Astfel lucrând, faceți cea mai plăcută lucrare Domnului și Fiul omului va mărturisi pentru voi înaintea îngerilor lui Dumnezeu.

Dacă iubiți cuvântul Sfintei Evanghelii și îl purtați cu adevărat în sufletul vostru, voi, fiind în mână făclia luminei celei fără de sfârșit, cu care veți lumina pretutindeni unde veți păși și unde veți rosti cuvânt de îndreptare sufletească voastră, iar dacă acesta nu vă va asculta, ci va râde de voi, să nu deznădăjduiți, așa cum nici Ucenicii și Apostolii veacurilor nu au deznădăjduit în ghiarele prigoanei.

Câtă purtați în voi lumina lui, nimic nu vă poate întuneca, fiindcă sunteți ca o casă deasupra muntelui, adică stați atât de sus încât lumina ei pot s'o vadă toți cei [redacted] jos. Și „așa [redacted] lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât să vadă faptele voastre cele bune și să preamărească pe Tatăl vostru carele este în ceruri".

DESCHIDEREA PRIMELOR CURSURI DE CULTURĂ ROMÂNEASCĂ IN TRANSNISTRIA

La Tiraspol, în ziua de 5 Iulie crt., în prezența d-lui prof. G. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, s'a făcut inaugurarea întâiului curs de cultură generală și educație [redacted]țională pentru învățători moldo[redacted] din Transnistria.

In curtea liceului românesc „Duca Vodă", sub cerul deschis [redacted] [redacted] nouă, cei peste [redacted] de cursiști — toți moldoveni transnistrieni — aliniați în careu [redacted] trecuți în revistă [redacted] d. guvernator și autoritățile civile și militare din sală.

După datina creștinească, solemnitatea a început [redacted] un Te-Deum oficiat [redacted] P. C. S. Arhimandriții Iuliu Scriban [redacted] Antim Nica, înconjurați de un sobor de preoți.

Răspunsurile au fost date de Capela corală a catedralei din Tiraspol.

CER NOU [redacted] PAMANT [redacted]

După terminarea Te-Deum-ului, P. C. S. [redacted] [redacted] Scriban, adresează cursiștilor următoarele din viziune:

„In cărțile [redacted] sfinte și anume în [redacted] a Apocalipsului, stă [redacted] cu litere de foc: cer nou și [redacted] nou.

Aceasta [redacted] dorința omului de a crea ceva nou, lăsând în umbră cele vechi.

Pe acest pământ al Transnistriei, era necesar să se ridice acest cer nou și pământ nou.

Pământul acesta [redacted] a lucrat și roada va fi abundentă.

Frumusețea câmpului se datorește în deosebi d-lui prof. G. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, care a alergat în lung și în lat, străduindu-se și muncind zi și noapte ca să dea acestei provincii rod mult.

Iubiți învățători transnistrieni! Aveți încrederea în ceeace d-nii profesori universitari vă vor învăța, aveți inimă bună și tărie sufletească și cu acestea veți câștiga mult.

Suntem prea fericiți că luăm parte la acest fapt și mai fericiți vom fi când vom [redacted] că ați înțeles să slujiți Patriei sub un cer nou și pe pământ nou".

*

Sub conducerea d-lui prof. Bârcă, întreaga asistență intonează Imnul Regal Român, acompaniată de fanfară.

Vorbește apoi d. Consilier St. Bulat, din partea Institutului Român Transnistrian.

Domnia sa spune:

„In anul 1918, în aceiași lună a lui [redacted], [redacted] avut fericirea să particip la [redacted] dintâi cursuri de cultură românească, organizate ca și astăzi pentru învățătorii români din Transnistria, la Chișinău, de unde ne-am întors în satele noastre și am deschis cele dintâi 25 de școli românești pe malul stâng al Nistrului.

In anul 1920, comuniștii au pus mâna pe școlile noastre și le-au prefăcut în isvor de propagandă contra neamului nostru și contra limbei noastre.

„Astăzi, prin eroismul armatelor liberatoare, aveți fericirea [redacted] să fiți întruniți aci, la aceste cursuri de duh nou, de unde cu sufletele luminate veți pleca din nou prin sate, ca să duceți celor ce vă [redacted] acolo, lumină din lumina curată a Neamului nostru".

Vorbește [redacted] E. consilier național Andrei Niculescu, [redacted] reprezentant al directorului Invățământului din Transnistria:

„Deschidem primele cursuri de învățători aici în fosta capitală a republicii moldovenești, în Tiraspol, oraș din care altădată ludocomuniștii revărsau numai ură asupra fraților din țara [redacted] și căutau să adâncească [redacted] mai mult prăpastia dintre frați.

Istoria va înregistra acest act, [redacted] analele culturii noastre ca pe [redacted] pas de continuare sufletească a fraților [redacted] pe [redacted] maluri ale Nistrului, despărțiți [redacted] [redacted] atâta vreme.

„IUBIȚI CURSIȘTI!

Sorbiți cu drag învățătura școlii noui.

Incălziți-vă sufletul la focul [redacted] și conștiinței de [redacted].

Pătrundeți tainele comorilor noastre și reîntorși în satele cari v'au legat copilăria și anii de adolescență, să duceți un suflet nou, un suflet [redacted] din sfințirea dragostei [redacted] Neam și să fiți neobosiți propovăduitori noului credințe".

Vorbește apoi d. prof. universitar St. Bârsănescu, directorul cursurilor, care expune în cuvântarea d-sale, planul de lucru prevăzut.

La aceste cursuri se va urmări în primul rând, completarea culturii naționale.

Se vor organiza colocvii și se vor ține conferințe pentru care vor fi invitați profesori universitari din Iași și cele celelalte universități din țară.

Se vor face excursii în țară, pentru ca și învățătorii moldoveni transnistrieni să afle ocazia și să cunoască frumusețile și bogățiile patriei mame.

TORȚA NOUĂ DE CREDINȚĂ

Seria cuvântărilor e închisă [redacted] prof. G. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei.

Domnia Sa spune:

„Patria aprinde o torță nouă de credință și dragoste românească, pe care v'o încredințează dv.

Această torță ne care a priciți astăzi, s'o păstrați [redacted] vrednicie și cu [redacted] în lumea voastră, în [redacted]rele și căminele voastre.

S'o aprindeți unii [redacted] altii și s'o duceți mai departe spre binele Neamului [redacted].

Iar în noapte, să va amintiți că să [redacted] veghe [redacted] mormintele celor ce s'au jertfit pe acest pământ.

Patria se apropie astăzi de sufletele [redacted] voastre.

Dela ea veți învăța tot dorul, credința întreagă a unui Neam, care n'a pierit și nu va pieri niciodată.

Luați această torță pe care v'o încredințează Patria!

Călițí sufletele generațiilor ce o să vină și dați acestui un neam întreg un cânt de bucurie.

Dumnezeu să vă ajute tuturor ca să slujiți cu credință și dragoste Neamului întreg".

*

La un semn al profesorului dirijor ca un tunet isbucnește din sutele de piepturi marșul idealului românilor de pretutindeni:

„Pe-al nostru steag e scris unire".

Solemnitatea a luat sfârșit.

D. Guvernator, după ce [redacted] întreținut câteva clipe cu învățătorii cursiști a vizitat clădirea liceului „Duca Vodă" [redacted] la dispoziția cursiștilor.

Aici, [redacted] grija Guvernământului învățătorii cursiști au găzduire, masă și învățătură gratuită.

Rând pe [redacted] începând [redacted] magazia [redacted] alimente și bucătăria până la sălile [redacted] lectură și dormitoarele cursiștilor, toate au fost vizitate de d. guvernator.

S'a trecut apoi în cancelarie unde s'a semnat următorul:

ACT DE SFINȚIRE

In anul Domnului 1942, ziua 5 a lunei Iulie și în timpul Sfântului războiu împotriva dușmanului Crucii, Țării și omenirii și în zilele [redacted] [redacted] domnii a M. S. Regelui Mi[redacted] I. Conducător al Statului fiind d. Mareșal Ion Antonescu, Guvernator al T[redacted] [redacted] prof. G. Alexianu, s'a deschis întâiul [redacted] de cultură românească pentru învățătorii moldoveni [redacted] Trans[redacted], la Tiraspol, sub conducerea d-lui prof. universitar St. Bârsănescu.

La această manifestare de duh [redacted] au luat [redacted] d-nii prof. G. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, Emanoil Carcavachi, secretar general, St. Bârsănescu, prof. universitar, [redacted] cursurilor, P. C. S. Arhimandriții [redacted] Scriban și Antim Nica, director de ca[redacted] Verenca, Colonel Bădulescu, Frasin-Munteanu-Râmnic, director propagandei, Al. N. Borașcu, șeful presei, dr. Ilie Zaftur, St. Bulat, Andrei Niculescu, Toma Jalbă, consilieri naționali, Smărăndescu, directorul învățământului, prof. Oborocea Alexandru Iași, lt. col. V. Bârcă, prefectul județului Oceacov, [redacted] Pop, șef de cabinet, prof. Romeo secretarul cursurilor, Dominic Tomescu, directorul teatrului din Tiraspol, d-na Maria Stefănescu, directoarea liceului „Duca Vodă" I. Cociu, inspector școlar, prof. Mihail Bârcă, Horațiu Iorescu, Andrei Năstase, V. Pasă, secretarul Mihail Ciorbadea Eminescu, G. Dunzan și o numeroasă asistență.

Andrei Năstase

Inaugurarea cursurilor pentru învățătorii transnistrieni

INVĂȚĂTORII TRANSNISTRIENI LA VĂLENII DE MUNTE

Liga Culturală, continuând opera marelui ei creator, Nicolae Iorga, a reînființat anul acesta cursurile Universității Populare dela Vălenii de Munte.

Scăpându-se de ofensa noastră tuturor Românilor a chemat la această Mecă a naționalismului românesc pe frații din toate ținuturile desrobite, Basarabia, Bucovina și Transnistria.

Dacă basarabenii și bucovinenii au mai avut în trecut fericirea să ia parte la asemenea cursuri, apoi transnistrienii, pentru întâiași dată au venit să soarbă din catedrele culturale noastre, din nesecatele isvoare de neam, pe care a făcut-o în acest ardeal, în cei 31 de ani de muncă, marele apostol al neamului nostru, N. Iorga.

In ziua deschiderii cursurilor — 12 Iulie cur. — au venit din toate unghiurile țării frați români a căror mentală marelui învățat și a cuprinde furor cursurilor, întrerupt de un an de zile.

Faptul că aceste cursuri s'au pus sub îndrumarea d-lui prof. univ. D. Pompei, este o garanție că ele vor fi ridicate pe treapta la care le are trebue. Numai înainte erau cu ținutul atrăgând catedre Universitare figurează și astăzi în programul cursurilor și mulți din ei au fost peste câteva în deschidere.

Grupul învățătorilor transnistrieni condus de către d-nii A. Nicolescu, consilier și îndrumător general al Invățământului din Transnistria și I. Cociu inspector școlar al jud. Tiraspol, s'a bucurat de cea mai caldă primire.

La solemnitatea deschiderii cuvântări de alți vorbitori, d. consilier A. Niculescu, vorbind în numele Transnistriei desrobite a arătat în cuvinte vibrante neagra teroare a fraților dintre Nistru și Bug deslipiți, prin pustia de sânge, care vin după 150 de ani de despărțire să se îmbrățișeze trupește și sufletește cu frații liberi din țara Mamă.

Intreaga asistență i-a primit în aplauze și ovații.

Acești tineri veniți dintr'o lume care, timp de o perioadă un pătrar de veac, le-a turnat numai otrava comunismului în suflet și ura împotriva fraților din România, când au văzut frumusețile Capitalei noastre, a mândrelor plaiuri, acoperite cu tot felul de bogății, când au văzut căldura cu care au fost primiți și îmbrățișați, parcă s'ar putea că li se par deschide ochii minții în lumina cea adevărată și renunță care le-a acoperit până acum spiritul conștiinței de neam ca să spulberată pentru a se întoarce la comunitatea lor cu un suflet nou și ajutați în locul dragostei de neam.

Câțiva profesori s'au și oferit să facă cursuri de l. română, istorie națională și geografia Patriei.

Vor face apoi excursii prin cele mai minunate locuri, pentru a se împărtăși din frumusețea pământului românesc.

Redăm mai jos numele acestor frați, veniți la Vălenii de Munte să primească botezul ființei și limbii românești:

1. Mihalache Vasile, învățător, Valea Hoțului-Ananiev.

2. Mateiuș Olga, învățătoare, Răbnița (originară de peste Bug).

3. Bența Maria, învățătoare, Slobozia-Tiraspol.

4. Turcanu Ana, învățătoare, Răbnița.

5. Ghiznuța Nina, înv. Răzăieni-Tiraspol (originară de peste Bug).

6. Buzmanu Mihail înv. Grădina Goală.

7. Pelin Vladimir înv. Mălăești-Tiraspol.

8. Tomacu Evdochia înv. Știubeni-Ananiev.

9. Malcu Vladimir înv. Camenca-Dubăsari.

10. Bogaiu Grigore învățător Butor-Dubăsari.

Zilele acestea vor sosi și alții pentru a se îmbogăți din comorile sufletești și cuvântul înaintașilor vestitorilor de duh nou ai neamului dela universitatea Populare dela Văleni.

A. Cotojanu

ACȚIUNEA CREȘTINĂ PESTE NISTRU

[illegible]

P. Arhim. Antim Nica

[illegible]

TRANSNISTRIA

ȚARA DE AZI ȘI ȚARA DE MAINE

SUFLETUL NEAMULUI

Volumul publicat de d. Lascarov-Moldovanu din scrisorile de pe front ale soldatului român ... [illegible] ... continuă să ... [illegible] ... Sunt crâmpee ... cititorului ... ce din sufletul neamului ... față ... [illegible] ... Volumul a fost apreciat de ... publicațiunea ... personalități culturale. ... [illegible] ... o parte ... [illegible] ... mai importante și mai caracteristice ... de simțirea celui ce a scris, și ni le-am pus sub ochi nealterate. E o deosebire esențială între aceste documente intime și poezia populară care se publică în ziare, cum s'a publicat și s'a colecționat. In parte, și în timpul sau după trecutul războiu mondial în scrisorile intime de pe front e simțirea și gândul curentic ... [illegible] ... în poezia scrisă cu menirea de a fi dată la lumină, mai intervine și o oare-care preocupare a autorului de a se prezenta în fața cetitorului.

Cât de bogat, de puternic, de gentil, de largă înțelegere și simțire a valorilor spirituale superioare, cât de sensibil și totuși neîndupleeat, ... sufletul neamului nostru în aceste fragmente de o înaltă valoare etică și națională. S'a făcut propunerea în ziare ca volumul să fie introdus ca lectură obligatoare în școala primară și secundară. Cred și eu că ar fi de cea mai mare valoare emoțională și educativă.

Intre autorii români obligatorii în lectura școlilor să vedem și pe marele autor anonim, care este însuși poporul nostru! Ce comori de simțire românească, de superioară înțelegere, de ridicare în sferele pure ale spiritualității sunt depozitate acolo!

Imi este cu neputință să nu mă gândesc la acuzele unor literatori și critici ... (Dumnezeu să-i ierte pe Duiliu Zamfirescu!) îndreptate împotriva scriitorilor români, cari într'un moment dat al evoluției prozei noastre s'au întors cu fața spre poporul de rând, spre țărănimea română din toate provinciile noastre, și au încercat să ia contact cu înțelesurile și spiritualitatea — după ce înainte cu o jumătate de veac, acest contact a fost luat prin mijlocirea folclorului național, pornindu-se întemeierea literaturii noastre prin plejada de scriitori, în frunte cu Vasile Alecsandri. Câte ... [illegible] ... numirilor „sămănătoriști" ... „Ciuma cea mai rea" ... [illegible] ... o literatură ... [illegible] ... problemele vieții ... „Noi vrem pământ" ... Rodica lui Alecsandri și până la „Sabiuța din vecini" a lui Coșbuc! Cât de mult a fost acuzat „sămănătorismul" din această literatură, care a fost pus în locul estetismului de care ... [illegible] ...

Ne-am dori să citească cu atenție cei ... [illegible] ... „de valoare mondială", volumul d-lui Lascarov-Moldovanu, și să vadă după fragmentele publicate acolo un desenpăr un suflet românesc ... [illegible] ... mai preocupat de eticism și de valorile superioare ale vieții, decât au putut să intuiască toți scriitorii „sămănătoriști" sau „poporaniști" ... Și să se întrebe apoi cine a fost mai aproape de sufletul geniului românesc: G. Coșbuc prin „Noi vrem pământ" sau ... „universalul" Geo Bogza? Căci despre cel dintâi s'a spus că, dacă ar fi trăit în Olanda, ar fi scris „Noi vrem lumină" în loc de „Noi vrem pământ", iar despre al doilea că e inspirat de ... [illegible] ...

Și, după citirea acestor scrisori care sunt pline de iubirea de Patrie, să vadă respectivul critic dacă era îndreptățit să elimine din operele „definitive", ale lui Șt. O. Iosif imnul lui „La Arme!"

Marele autor anonim, poporul însuși, din aceste fragmente de scrisori de pe front, ... [illegible] ... cu dragoste și înțelegere spre sufletul ... [illegible] ... din cele mai înalte valori spirituale, cele mai ... [illegible] ... din trăirea acestora ... [illegible] ... „de dimensiuni universale", ... [illegible] ...

Pe ce culmi de ... [illegible] ... comparație cu ... [illegible] ... cu sufletul ... [illegible] ... „autori români" cari împodobesc cu ... [illegible] ... a literaturii ...

I. Agârbiceanu

UNITĂȚI MILITARE ȘI AUTORITĂȚI CIVILE

DIN TRANSNISTRIA ȘI CRIMEEA CITATE DE D. MAREȘAL ION ANTONESCU

Domnul Mareșal Antonescu ... [illegible] ... la 28 Iunie a. c. în regiunea Donețului, Crimeea și Transnistria — Comandamentelor, unităților ... [illegible] ...

Ca o răsplată a ... [illegible] ... Domnul Mareșal Antonescu aduce pe această cale în cunoștința tuturora, unitățile militare, administrative și întreprinderile civile cu conducătorii lor cari s'au prezentat în mod deosebit.

Acestea sunt:

A. UNITĂȚI MILITARE

In Transnistria:

— Regimentul de Infanterie Pază comandat de colonelul ... [illegible] ...

— Regimentul de Artilerie Grea comandat de colonelul ... [illegible] ...

— Divizionul de Artilerie, comandat de lt. colonel ... [illegible] ... s'au prezentat în mod excepțional de bine ca instrucție, ținută, disciplină și gospodărie ...

— Batalionul de Fortificații, comandat de maiorul ... [illegible] ... a realizat foarte bine posibilitățile ... [illegible] ...

— Regimentul de Roșiori, comandat de ... [illegible] ... Regimentul ... [redacted] ... comandat de colonel ... [illegible] ... și în special ... [redacted] ... de Artilerie ... [illegible] ... s'au distins prin ... [illegible] ...

— Divizia comandată de colonelul ... [illegible] ... a prezentat unitățile de sub comanda sa într'o perfectă ținută, ordine și disciplină ...

Astfel:

Batalionul ... [redacted] ... — maior ... [redacted] ...

Batalionul Pază — maior ... [illegible] ... și în special Detașamentul — ... [illegible] ...

— Divizia comandată de ... [redacted] ... s'a distins ... [illegible] ...

— Trenul sanitar Nr. 4, de sub conducerea ... [illegible] ... a fost găsit într'o perfectă stare de ordine și curățenie, deși ... [redacted] ... în a 5-a zi ... [illegible] ...

... Bazinul Donețului

Corpul de Armată, comandat de Generalul Dragalina Corneliu cu Diviziile de Infanterie comandate de generalii ... [illegible] ... Gheorghe P. ... și Artileria Corpului de Armată de sub comanda generalului ... [illegible] ... s'au distins în luptele din bazinul Donețului ...

... [illegible] ...

Regimentul de Infanterie, comandat de ... [illegible] ... V. Vasile ... [illegible] ...

Grupul I Cercetare, comandat de ... [illegible] ...

Spitalul de Campanie Nr. 1 de sub conducerea Medicului Lt. Colonel Dr. ... [illegible] ... a fost găsit în ... [illegible] ...

In Crimeea:

Corpul de Armată, comandat de Generalul ... [illegible] ... Divizia de Infanterie comandată de Generalul ... [illegible] ... Divizia de Cavalerie ... [illegible] ...

Cultul din Regimentele de Infanterie ... [illegible] ...

Regimentul de Roșiori Pușcași ... [illegible] ...

Spitalul ... [redacted] ... Campanie nr. 5 ... [illegible] ...

La Marea de ... [redacted] ...

Corpul de Cavalerie comandat de Generalul de Divizie Racoviță Mihail s'a ... [redacted] ... în condițiuni excepțional de bune, după o iarnă foarte aspră ... [illegible] ...

Regimentul de Roșiori comandat de Lt. Colonel Dafinescu, merită toate laudele ... [illegible] ...

Spitalul de Campanie Nr. 16, de sub conducerea Med. Lt. Colonel Dr. ... [illegible] ...

B. AUTORITĂȚI CIVILE

Printre autoritățile ... [illegible] ... inspectate în Transnistria s'au găsit ... în mod deosebit:

In Odessa:

Fabrica Ford Română, de sub direcția ... [illegible] ...

Fabrica de ... [illegible] ...

La Ribnița:

Prefectura Județului Ribnița, de sub comanda colonelului ... [illegible] ...

Se cuvine ... [illegible] ...

Spitalul Județului Ribnița de sub conducerea Dr. Constantinescu s'a prezentat în condițiuni ... [illegible] ...

Deasemenea au fost găsite în condițiuni excepționale:

Pretura Ribnița — Pretor ... [illegible] ...

Primăria Ribnița — Primar ... [illegible] ...

Școala Moldovenească ... [illegible] ...

Ferma „ULM" și ferma „...[illegible]..." de sub conducerea ... [illegible] ...

La Ananiev:

Ferma „SANDU ALDEA" de sub ... [illegible] ...

Postul de Jandarmi ... [illegible] ...

La Balta:

Cantina din ... [illegible] ...

La Tulcin:

Prefectura Județului de sub conducerea colonelului Loghin, a fost găsită în condițiuni foarte bune.

Postul de Jandarmi Alexandrovca, ... [illegible] ... foarte bine.

Secția de ... [redacted] ... Nr. 7, de sub conducerea Maiorului ... [redacted] ...

Ferma „MARIN" de sub ... [illegible] ...

Sectorul de Jandarmi și Spitalul din ... [illegible] ...

La Moghilev:

Prefectura Județului, de sub conducerea colonelului de rezervă ... [illegible] ... a fost găsită în condițiuni foarte bune.

... [illegible] ...

Au mai fost găsite în condițiuni excepțional de bune:

Spitalul de Campanie ... și Crucea Roșie Nr. 2;

Spitalul de Cruce Roșie Nr. ...;

Spitalul de Specialități Nr. 1;

Căminul din Tiraspol.

MANIFESTĂRI CULTURALE IN TRANSNISTRIA

In sala teatrului „Ștefan Cel Mare" din localitate, a avut loc prima ... culturală, organizată de Direcțiunea Propagandei din Guvernământ, pentru cei peste 500 de învățători moldoveni transnistreni, cari urmează cursurile de inițiere în spiritul nou al școalei românești.

Șezătoarea s'a deschis prin intonarea marșului „Pe-al nostru steag" de către corala „Dorul Bugului".

A urmat apoi o interesantă conferință a d-lui prof. universitar Simion Mehedinți, care a vorbit învățătorilor moldoveni pe tema: „Școala și formarea caracterului".

Domnia sa, printre altele a spus:

„Meseria noastră de educatori e cea mai grea, fiindcă avem cea mai mare răspundere față de tineretul Neamului.

Școala, prin toate mijloacele ce-i stau la dispoziție, urmărește să formeze oameni de omenie — oameni de caracter.

Regele Carol I a spus odată: „scopul educației e să formeze caractere tari, cari hotărăsc viitorul națiunilor".

Din toate acestea se naște întrebarea: Ce este caracterul?

Puterea exemplului, prin formarea deprinderilor tari, în fapte bune, e mijlocul cel mai eficace de a forma caractere.

Școala, are rolul să formeze aceste deprinderi tari, pe cari, nu le poate câștiga omul nici citind, nici văzând faptele altora, ci muncind în direcția unei munci sănătoase, până la totala intrare în sânge.

Deci, numai printr'o muncă ordonată, repetată, consimțită, voită și disciplinată, se poate ajunge la școala unificată a caracterelor.

Herbart, unul din cei mai mari pedagogi, susține că, dacă te ocupi de elev și urmărești să-i înfiltrezi în suflet concepția binelui, acela devine om.

Poți să știi binele, dar dacă nu faci acel bine, degeaba îl știi. Toate tratatele de pedagogie generală, nu sunt îndestulătoare îndrumărilor necesare unei educații complecte.

Ca să poți mlădia sufletul copilului, trebue să-l cunoști și ca să-l cunoști, trebue să-i cunoști neamul, cu toate însușirile bune și cele, din care face parte. Trebue deci cercetată etno-pedagogia.

Acum voi, dascăli moldoveni, ca să puteți face educația folositoare neamului românesc, trebue să-i cunoașteți slăbiciunile. Poporul românesc e caracterizat de o mare îngăduință. In privința aceasta cronicarul Ureche a spus:

„România este mezată în calea răutăților și peste ea au plouat toate nedreptățile".

Cronicarul Zilot Românul a înregistrat toate nedreptățile Neamului nostru și a zis:

„Bunătatea cea cu prostie a Românilor".

Pentru aceasta, școala și educatorii de azi trebue să dea mai multă încordare tineretului, pentru deprinderi tari".

D. prof. S. Mehedinți, încheie spunând:

„Generația de azi este generația de răspundere a Neamului nostru și să nu se mai lase acest pământ sub piciorul străinilor".

După conferință, corala „Dorul Bugului" a executat o serie de cântece moldovenești transnistriene ca: „Mitilica", „Haz de necaz", „Codrule codrutule", „Hulubița" și trei marșuri patriotice, încheindu-și producția cu marșul „Salutare Armatei Române".

Partea a treia a programului a fost executată de secția cinematografică din Direcția Propagandei.

S'au rulat câteva fragmente din filmul „Războiul Sfânt" și „Țara noastră", în aplauzele cursiștilor moldoveni transnistrieni.

Rep.

LOCUITORII ODESEI

Pe străzile Odesei e totdeauna mișcare. Din zori și până la lăsarea nopții mulțime de oameni ... în dreapta și'n stânga după treburi. Militari români, germani, câte odată și italieni pot fi văzuți pe toate străzile făcând transporturi, lucrând cu asiduitate în angrenajul marei mașinării care e armata, alergând ca furnicile întregului furnicar.

Afluența aceasta de militari e un lucru normal într'un oraș de curând cucerit. E curios însă, pentru unul care cunoaște orașele de provincie din România, ... [redacted] ... locuitorilor cari împânzesc străzile Odesei. Orașul, privindu-i numai clădirile, pare mort, ... [illegible] ... regimului comunist ... [illegible] ... Vechile case boerești din centru ... [illegible] ... Oamenii ... [illegible] ... Odesa e un oraș ... [illegible] ... Ceea ce s'a ... [redacted] ... sub regimul bolșevic, prea puțin în raport cu întinderea orașului ... [illegible] ... de speculă ... [illegible] ... frumos ... [illegible] ...

Pe străzi, vei vedea așa dar, femei bătrâne cari poartă fustele până la călcâi, ... [illegible] ... și umbrelute cu bastonul lung și subțire, așa cum era epocal în 1914. Cele mai tinere, ... [illegible] ... rochiile după cum cred de cuviință.

Lungi, scurte, ... [illegible] ... pălărie ... [illegible] ... Pălăriile albe, de pânză, ... [illegible] ... Le poartă ... [illegible] ... Ce ajutorul lui Dumnezeu ... [illegible] ... oamenii din Odessa își vor recâștiga gustul pentru frumos. Ar fi păcat pentru ... [redacted] ... creaturi, lăsate de natură să fie atrăgătoare, ar fi trist pentru orașul acesta care a fost și încă mai e frumos sub ruginia care l-a acoperit, să mai ... [illegible] ... vreme în starea de acum. Din toate ... [illegible] ... Odessa își va recăpăta splendoarea ... [illegible] ... splendoare care era un mândru pentru fiecare locuitor din toată imperiu al țarilor.

Dorin Iliescu

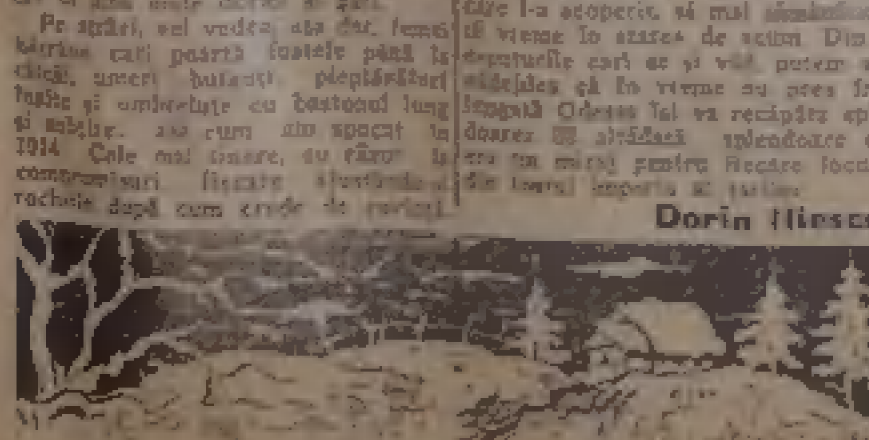

O FRUMOASĂ MANIFESTARE SPIRITUALĂ IN VULCĂNEȘTI-CAHUL

Oficierea botezului a 27 copii.-Sfințirea troiței [redacted] eroilor desrobitori

O permanentă și rodnică activitate pentru realizări în ... pentru formarea sentimentelor superioare, se desfășoară în acest sat al Basarabiei, prin vrednica colaborare a ... [redacted] ... Cărbunaru director de cămin cultural — și a învățătorului Nicolae Dima — director de școală.

Toate forțele satului, ... administrative și ... s'au polarizat în jurul acestor factori, manifestând fapte demne de relevat.

Astfel Duminica trecută, s'a oficiat botezul a 27 de copii și tineri, revenirea din rătăcirea ... la credința ortodoxă. Au participat la acest act religios și național: protopopul de Cahul, prim-preotul ... Vodă — d. I. Doca —, d-nii Mihai Popovici și Gh. Săndulescu — inspectori la Directoratul Invățământului din Basarabia d. Marin ... [redacted] ... cultural județean și alții.

Toți aceștia au primit a fi nași ... [redacted] ..., impresionând mult, ... asistența a ... [illegible] ...

Se cuvine întreaga gratitudine muncii convingătoare a preotului paroh Cărbunaru care și-a făcut cu prisosință datoria.

După săvârșirea acestei taine a urmat sfințirea unei troițe ... [redacted] ..., ridicată prin inițiativa și ... [redacted] ... distinsului învățător Nicolae Dima, în amintirea eroilor desrobitori de pământ și sânge românesc. Mulțimei de popor adunat aci, i s'a dat prilejul să audă din cuvântarea d-lui prim.preotor Doca, semnificația ... [redacted] ... crucii, pentru conștiința noastră națională și religioasă.

A urmat cuvântarea directorului ... [redacted] ..., care în simple și frumoase cuvinte a conturat idealul luptei contra păgânismului moscovit, la care națiunea noastră s'a angajat, îndeplinindu-și misiunea în proporții de ecouri mondiale.

In aceeași zi, a urmat o serbare cu caracter religios și patriotic, dată de tineretul intelectual ... al satului, în localul căminului cultural.

A vorbit d. M. Moise, inspector cultural, arătând menirea Fundației Regale și aducând mulțumiri tuturor cari activează în acest cămin. O ... [redacted] ... afluență de cetățeni venise să constate înaltele preocupări ... preotului și învățătorilor satului. Notarul și primarul, alături de acești factori, au avut prilejul să ofere roadele unei prețioase munci de colaborare.

Cu adevărat se poate spune, că în Vulcănești există un focar al muncii spirituale, comandat de directorul Dima și preotul Cărbunaru.

D. profesor Popovici, inspector la Directorat, a adus mulțumirile cuvenite, pentru ... [redacted] ... frumoasă manifestare spirituală.

TRANSNISTRIA

VIAȚA ROMÂNEASCĂ INTRE NISTRU ȘI BUG

BIRUINȚA SUFLETULUI

S'a pus de atâtea ori întrebarea, dacă materia va putea învinge sufletul. S'a repetat această întrebare mai ales în timpul războaielor când s'a cerut răspunsul, dacă mașina va birui elanul și vitejia omenească sau sufletul vor reuși în toate împrejurările să dărâme până și cele mai puternice ziduri.

Și răspunsul a fost întotdeauna același. Omul este superior mașinei. Dragostea de Patrie, manifestată prin vitejie, va prăbuși toate meterezele potrivnice.

Să ne gândim numai la asedierea Sevastopolului. Această cetate a fost socotită ca cea mai puternică din lume, încât s'a spus de atâtea ori că nici o forță omenească nu va reuși să facă să se prăbușească rezistența ei. Ascunși în cazemate, străjuiți cu străşnicie de mii de guri de foc, ajutați de o flotă puternică, bolșevicii se credeau mai presus de orice încercare omenească. Apărați de piatră, beton și fier, ei aruncau o sfidare sufletului și oricărei vitejii crezând în puterea nemărginită a materiei.

Vitejia soldatului român și german le-a răsturnat însă socotelile. Cele mai puternice forturi au căzut unul după altul pentru ca apoi să cadă cetatea însăși demonstrând încă odată, că materia nu reușește niciodată să înfrângă sufletul.

Am fost un popor mic, înconjurați de toate dușmăniile. Adversarii noștri au fost întotdeauna mai puternici și mai bine înarmați. Dar deși aveau tunuri mai multe, arme mai moderne, biruința era întotdeauna de partea noastră, căci în toate împrejurările românul lupta cu suflet, luptă pentru credință și hotare.

Nu ne-am speriat niciodată în fața numărului. Nu ne-au pus pe fugă nici mașinile lor de război sau arma grea, pe care o purtau. Noi știam că ei nu cred decât în puterea armelor lor, pe când noi credeam în Dumnezeu, în dreptatea cauzei noastre.

Când am luat armele alături de germani să ne măsurăm puterile cu colosul bolșevic, am știut cu toții că vom întâlni un dușman puternic înarmat până'n dinți. Știam că vom întâlni pretutindeni, în întinderea nemăsurată a Rusiei, cazemate, ziduri, șanțuri și în dosul lor guri nenumărate de foc.

Nimic însă din toate acestea nu ne-au oprit să pornim [illegible] năvalnic. Ne cunoaștem sufletul și cunoaștem și credința lor. Știam că în afară de ziduri, tancuri și guri de foc, ei nu au nimic altceva. Că nici Dumnezeu, nici puterea nebiruită a sufletului nu-i va ajuta.

Popas în Satul SLOBOZIA

Satele moldovenești de pe malul Nistrului, ce se întind sub pădurile de sălcii pletoase, ca niște mărgele nesfârșite, au trăit sub robia roșie clipe înecate în lacrimi și în pahoane de sânge.

Bogăția lor a cunoscut în istoria omenirii cea mai dureroasă pagină de jaf și profanare a bunului individual, iar imaculatul spirit al țăranului mai mult ca oricând a trebuit să rămână în umbra necunoscutului.

Cântecul și hora flăcăilor moldoveni, șezătorile și chiuiturile de pe la clăci, au fost înăbușite în [illegible] și în melancolia adunării comune...

Furtuna sângeroasă a sălbaticului monstru din răsărit a trecut și satul Slobozia, cetățuia vechilor răzeși moldoveni, aceeași aici din vremuri legendare, învie și pășește spre o viață nouă, ca și frații ce i-a desrobit.

Această realitate am putut să o verific, într'o zi de mare sărbătoare culturală de aici, când o echipă a Teatrului „Muncă și Lumină” București, poposind în mijlocul satului Slobozia, a descrețit și luminat fețele moldovenilor, printr'o frumoasă șezătoare populară.

In așteptarea fraților

„De dimineață flăcăii și fetele satului, — îmi spune Părintele Zamora — îmbrăcați în costume naționale, au venit la mine cu zâmbetul pe buze, cerând ca din minut în minut, trebuie să sosească frații dela „Muncă și Lumină”.

Când ne-am apropiat de marginea satului, pe o lună presărată cu flori de fân sub adierea vântului de baltă, hora satului începuse deabinelea.

Chiuiturile și strigăturile moldovenilor nu se mai terminau. [illegible] Cât ai clipi din ochi hora ca un vârtej ne-a prins în mijlocul ei și cu acea căldură și voie bună, încât nu puteai să rămâi rece la această manifestare.

Ne-am prins cu toții în hora satului și frații dela „Muncă și Lumină” a prinsă de farmecul locului începu să strige așa:

Ia mai zi, mai zi, mai zi,
Că te pară [illegible]
Unde'o fi [illegible] mai deună
Și [illegible] mai frumoasă.

Iar o moldoveancă zdravănă, îmbrăcată în costum național, [illegible] Costozenilor noastre, [illegible] răspunse:

Eu la casă eu la strână
Ne-am iubi doar prin ascuns,
Ne-am iubi prin flori de lună,
Dor de mine să te ajungă...

Era spre seară. Tinere perechi, perechi, se desprindeau sub bolțile de sălcii pletoase... Atingând înaltele le florii purpurii cupola bisericii, [illegible] Voevod, [illegible] străluciți pânza o dâră de sânge, asupra căreia lăsturii se legănau ușor ca pe [illegible] înalți, [illegible] albi.

Incet, prinși de vraja acestei seri, pornim pe ulița satului spre lăcașul sfânt, unde Părintele Zamora trebuia să săvârșească vecernia.

O biserică a cărei vechime nu se știe

Printre salcâmii înalți, ce fredonează în taina serii, lăcașul Bisericei satului își înalță fruntea către bolta cerului, unde pulberea de stele s'a aprins mai de vreme ca ori când.

Acest lăcaș sfânt, zidit în stilul bisericilor bizantine, a fost ridicat pe vremuri, de răzeșii moldoveni ai satului. După cele povestite de bătrâni, biserica a fost făcută în urma unei minuni, care și astăzi încă se mai păstrează în tradiția poporului.

Aici se află însă vreme, o cruce mare de piatră pe care stă scris cu litere Cirilice:

„Crede și tu vei mântui!”

Intâmplarea a făcut ca o femee care suferea de o boală grea, atingându-și fruntea de marginea crucei după mai multe ceasuri de rugă fierbinte, să se facă sănătoasă. Aceasta a hotărît pe credincioșii satului, ca în locul acela să se ridice biserica.

Zidită la început din bârne, a fost transformată și refăcută cu timpul primind înfățișarea de astăzi.

Regimul comunist a prefăcut acest sfânt lăcaș în cinematograf și teatru, iar podoabele sfinte poleite cu aur, au fost ridicate și duse la Moscova.

Azi, datorită moldovenilor [illegible] de credința lui Hristos, Biserica e plină de icoane, strălucind astăzi ca o mireasă a lui Hristos, în [illegible] ei Dumnezeiască.

Veniți dela munca câmpului, moldovenii din Slobozia, flăcăi, fete și bătrâni, și-au lăsat sapele afară și făcându-și în chip mare semnul crucii au intrat în biserică.

Fruntea lor arsă de arșițele zilei și fața crispată de brazdele [illegible] lui aspru s'au luminat când ruga preotului ridica către Ceruri imnuri de slavă...

Moș Mihai Mreaja pescarul satului

Luând drumul către Căminul Cultural al satului, în cale am fost întâmpinat de un moșneag, cu fruntea încărunțită de anii greilor încercări. Moșneagul de departe mă privea lung și la câțiva pași de mine își [illegible] pălăria cu tradiționalul salut: „Bună seara”.

„De unde vă [illegible] ce [illegible] zile? [illegible]

„Apoi [illegible] vezi, [illegible] — și moșneagul zâmbi [illegible].

„Dela Tiraspol [illegible] preună cu o echipă de artiști, ce va da o șezătoare în seara aceasta chiar aici în satul Slobozia.

„Hei, [illegible] așa, [illegible] dela Nistru, că doar mi-s Mihai Mreajă pescarul satului, care [illegible] mult după armă [illegible] boierie. Amu, slavă Domnului, trăiți de dincolo de Nistru, o stai grijă și de noi, [illegible] la bătrânețe [illegible] și cu peștele cu câștig...

Și Moș Mihai băgă mâna în traistă scoțând un dolofan de crap, [illegible] ăsta pentru mine și voi [illegible]

De aceea pescarul satului și [illegible] ce să-mi [illegible] cupchă.

Moșneagul [illegible] prin [illegible] mai [illegible] ei Domnului [illegible] moldovenii [illegible] arma bolșevicească, numai că de [illegible].

Amu, mulțumită lui Dumnezeu, câmpul e verde, și iată cum se [illegible] apele de grâu în lan, și vreau să [illegible] aici ne vădi.

Ziceai, [illegible] că vom avea pâine mai multă anul acesta. Apoi noi ne rugăm la Dumnezeu să-i dee sănătate d-lui Mareșal Antonescu și puterea armatei române să-l bată pe tartorul bolșevicilor, chiar în cuibul lui dela Moscova [illegible] dar aici.

Fetele răzeșilor moldoveni în biblioteca Căminului moldovenesc

In curtea școalei primare, echipa de teatru „Muncă și Lumină” își aranjase scena. O piesă măruntă a făcut ca munca lor să fie stânjenită urmând ca șezătoarea să se dea în sala de festivități a școalei.

Printr'un geam deschis zării într'o sală câteva fete răsfoind paginile unei cărți colorate. Deu la rândul împreună cu părintele Zamora — Deasupra ușei stă scris cu litere mari „Căminul Cultural și Școala Țărănească Transnistria din Slobozia”.

Intrând înăuntru nu mi venea a crede că acest Preot mic și subțirel la statură, ar fi putut vreodată să închipuiască un asemenea Cămin Cultural, unde fetele și flăcăii satului pot să învețe multe lucruri necunoscute de ei până în prezent.

Intr'adevăr Părintele Zamora, Directorul Căminului, nu numai că a transformat sufletul moldovenilor de aici după cerințele apostolice, [illegible] mai presus de toate, înființând acest Cămin Cultural, tineretul în fiecare Sâmbătă, așezându-se liniștit în sala de lectură a bibliotecii, își recreează cugetul și își întinerește trupul și sufletul, după o muncă de 6 zile.

Fetele răzeșilor moldoveni în biblioteca Căminului Moldovenesc „Transnistria” din Slobozia-Tiraspol

Căminul Cultural și Școala Țărănească a satului Slobozia, datorită inimosului preot Zamora și energicului [illegible], a organizat un cor care în curând se va produce pe scena Teatrului din Tiraspol. Cântecele moldovenești întotdeauna au format în masa poporului de aici tezaurul expresiv al unui neam de [illegible] sufletul în chip [illegible] cea mai groaznică tortură. Iată unul dintre cântecele corului din Slobozia în acest sens:

Frunzișoare [illegible]
Curge Nistru de noiește
Toți flăcăii grămădește
De voinicie odihnește

Școală puică nu dormi
Și mă prinde-a mă găți
Și mă prinde-a mă găți
Că eu mâine voiu porni

Că eu mâine m'oi porni
Și ce tine n'oi găsi
Nici la stat nici la purtare
Nici [illegible]

O șezătoare a fraților de la „Muncă și Lumina”

In sala de festivități, moldovenii din Slobozia, îmbrăcați în haine de sărbătoare, [illegible]

Era ora 8.30. O trompetă [illegible]

[illegible] artiști, după ce au cutreerat mai toate satele din sudul Transnistriei, trecând prin [illegible] și [illegible] Tomn [illegible] moldovenească, [illegible]

[illegible] „Muncă și Lumină” au jucat [illegible] din viața [illegible] românești, [illegible] „O Noapte de Alungare” [illegible] în mod [illegible]

„După cum vezi! [illegible]

Un tânăr [illegible] Tiraspol [illegible] „Foarte frumos, Domnule, da [illegible] la Tiraspol și [illegible]” Mai târziu am aflat că Școala Țărănească din Slobozia, [illegible] de [illegible] Victor I. Popa, pe care în curând o va [illegible] la Tiraspol... [illegible] prin Slobozia. [illegible] d-lui Murgu unul dintre d'ăștii artiști ai echipei de teatru „Muncă și Lumină” care cred că o în [illegible] lor în drept...

Târziu de tot când [illegible] am [illegible] spre Tiraspol, purtând în minte [illegible] moldovenesc din satul Slobozia, unde [illegible] spre un constructivism românesc, a [illegible] desrobitorului.

Horațiu Ionescu

SATUL TRANSNISTRIAN TÂRNAUCA

(Urmare din pag. 1-a)

dar acum vrea să se mântue războiul mai de grabă și să trăiască cu domnii români, care-s buni și le-a dat pământ și viață liberă.

In 1934, într'o noapte, Sovieticii au doborît turla bisericii, au sfărâmat crucea, au distrus icoanele, au ars odoarele și din veșmintele au făcut chiloți.

In altar au făcut closet, iar restul bisericii l-au rânduit pentru clubul [illegible].

De atunci a fost și mai greu.

Am plecat după masă să vedem și partea cealaltă de sat, care se'ntindea până'n lunca Nistrului. Un aer curat, copaci mari, iar talăngile vitelor se auzeau departe. Copiii se uitau curioși la noi, nu citeai pe fețele lor decât mirarea și urmele unei educații care tindea la [illegible] malizare.

O femeie tânără și vioaie, moldovancă, vine și se apropie de noi. Mă întreabă ce caut și când vede că-s român, fața i se înseninează ca o zi de primăvară. E căsătorită de trei ani. Soțul ei e dus la oaste și nu mai știe nimic de el. S'a căsătorit fără cununie, căci preotul fusese alungat, biserica făcută club și devenisera robi.

Făcuse școală sub soviete, dar avea amintiri dureroase. Toată viața ei a muncit la colhoz, fără odihnă, fără sărbătoare.

— Acum lucrez, domnule ca să-mi fac și eu casă. Pe tata l-au omorît bolșevicii.

Când a început războiul, bolșevicii ne-au luat cu ei până la Tiraspol, tot satul, dar trei bătrâni s'au plecat și o să vedeți trei cruci înfipte în gospodăriile lor.

Acolo la Tiraspol ne-au prins mai românii și [illegible] am venit iar în satul nostru. Noi ne-am păstrat graiul nostru, dar nu tot așa frumos.

Toaca și clopotul dela mănăstirea Chițcani (Noul Neamț), se auzea prelung și tânguitor peste vârful copacilor. Salomeia s'a rugat pentru mântuirea războiului. Soarele privea furiș peste lunca Nistrului bătrân, căruia i-a fost dat să despartă românii.

„Când ni s'a închis biserica, ne rugam în pădure, sau în sufletul nostru, când se auzea clopotul dela mănăstire.

Și mi-a spus Salomeia până în casa ei toată suferința sub bolșevici, mizeria colhozului, într'o limbă dulce, moldovenească care te farmecă prin puritatea ei.

Seara ne-a ospătat primărița cu lapte, smântână și pește și plângea de bucurie că domnii români i-a eliberat de robie.

Noaptea a căzut peste satul Târnauca și nori de ploaie o acopereau. O liniște în sat și în sufletele oamenilor, trecând în lumea visurilor fără zbucium și teamă de stăpânire.

Emilian D. Petrescu

SPITALELE DIN TRANSNISTRIA PRIMESC INALTA VIZITĂ A D-NEI MARIA MAREȘAL ANTONESCU

In îndeplinirea sfintei misiuni cuprinse în programul de activitate al Consiliului de Patronaj, D-na Maria Mareșal Antonescu ocrotitoarea și speranța celor desnădăjduiți, a mult zilele trecute în Transnistria, aducând rănițiilor daruri și mângâieri de mamă.

PRIMIREA PE AERODROMUL TIRASPOL

La ora 9.20, avionul trimotor având la bord pe D-na Maria Mareșal Antonescu, Doamna și D-rele Von Killinger, D-na și Dl. Dr. P. Tomescu Ministrul Sănătății, D-na Veturia Goga și D-na Forțu, a aterizat pe aerodromul din localitate.

O MAMĂ ȘI O INIMĂ CALDĂ PRINTRE RĂNIȚI

Numai cine a văzut pe D-na Maria Mareșal Antonescu printre răniți, își poate da seama de grija pe care această mare româncă o poartă vitejilor noștri, de alinarea și încurajările ce toarnă în sufletele acestor bravi legați temporar de patul de suferință, de confortul moral pe care îl aduce peste tot, prezența sa.

La spitalul de Campanie Nr. 2, vizitează sală cu sală, pat cu pat, om cu om, interesându-se îndeaproape de fiecare rănit, stând de vorbă cu fiecare, dând speranțe, sfaturi, încurajând.

Domnia-sa le împarte iconițe, bomboane, țigări, cărți poștale cu chipul M. S. Regelui Mihai I și al Mareșalului și mângâindu-i pe frunte cu mâna de mamă, revarsă din ochii [illegible] și blajini, lumini de speranțe și nădejde.

Către ora 11, este vizitat Spitalul de Specialități (nas, gât, urechi, ochi, dinți, etc.) unde d-nii dr. Racoveanu, căpit. Radu și locot. Valda, adevărați maeștri ai acestor specialități, prin munca extraordinară ce au depus, au reușit peste așteptări chiar, față de greutățile ce le-au stat în cale și numărul mare de bolnavi ce au avut în îngrijire, să realizeze lucruri ce le aduc numai laude.

D. Ministru Tomescu, constată cu plăcere rezultatul muncii și străduințele depuse de d-nii medici.

Părăsind Spitalul de Specialități, este vizitat Teatrul de Stat unde d. Dominte Timonu, directorul teatrului, dă toate lămuririle.

SPRE TIGHINA, CETATEA LUI ȘTEFAN CEL MARE

Dela Tiraspol, D-na Maria Mareșal Antonescu s'a îndreptat către vechea cetate a Voevozilor moldoveni, Tighina.

La podul de peste Nistru, Domnia-Sa a fost întâmpinată de Dl. Prefect al Județului și de Primarul Orașului.

D-na Maria Mareșal Antonescu a vizitat Căminul și Cantina gării Tighina, operă a Consiliului de Patronaj, fiind salutată cu următoarele cuvinte de d-na Forțu:

„Fiți bine venită în casa noastră a Consiliului de Patronaj, casă în care s'au adăpostit și au luat masa peste 100.000 de ostași dela înființarea ei și până acum.

Eu știu câtă alinare și câtă bucurie s'a putut strecura în sufletele ostașilor noștri, ori de câte ori, obosiți sau trudiți se opresc la casa noastră.

Dumnezeu să ajute Domnului Mareșal și aliaților să nimicească dușmanul dela răsărit, iar Dumneavoastră să vă ajute să vă bucurați de rodul muncii ce ați depus-o în slujba Patriei”.

D-na Maria Mareșal Antonescu, mulțumește D-nei Forțu pentru cuvintele de bun sosit, vizitând apoi Căminul și Cantina.

PE PRISPĂ

Cât sunt de dulci minutele de vară,
Când ciocârlanii flueră în meri,
Când seara ești voios pe prispă afară,
Și dintre munți se'nalță luna'n cer.

Când după ziua veselă de trudă
Te simți ușor și amurgiu-l aștepți,
Când toți adorm, dar tu la puica-ți rudă
Pe-acelaș drum de mult știut te'ndrepți

De când la piept, pe puica drăgălașe
O strângi cu foc de nu știu câte ori:
In suflet, gânduri tot se nasc gingașe,
Ca prin grădini miresmele de flori.

Și vremea trece fără zbor neprins de veste
Nici o poprea nu poți în drum să-i pui;
Și noaptea-ți pare dulce ca'n poveste,
De nu mai poți cu gura ta s'o spui

Cât sunt de dulci minutele de vară,
Când ciocârlanii flueră în meri,
Când șezi cu puica ta pe prispă afară,
Și dintre munți se'nalță luna'n cer.

Nicolae T[illegible]

JURĂMÂNT

Jur credință Regelui și Țării
Ce ne-a fost prin jurământ lăsată.
Jur să spintec fiara 'nveninată
Ce din nou venind din largul mării,
Vrea să sugă seva ei bogată.

Jur credință câmpului cu grâne,
Că nu voi lăsa din mână arma.
Viața mea va fi de-acum alarma,
Iureșul, avântul tot și larma,
Când vom dă 'n puhoaele păgâne.

Jur credință celor ce-au murit
— Candele de veghe țării noastre —
Umbra lor se 'nalță 'n Răsărit
Printre luncile cu flori albastre,
Ca un val de amintiri năvalnic,
La Tătarca, Vacarjani și Dalnic.

Jur credință celui ce ne duce
La război alături de drapel,
Pentru Dumnezeu și pentru cruce,
Să zvârlim oțel după oțel
Frați cu frați să fim pe unde crește,
Cântecul și graiul românesc.

Constantin [illegible]

TRANSNISTRIA

HRONICUL VREMII

COMANDAMENTUL DE CAPETENIE AL ARMATEI

Departamentul Guvernatorului civil al Transnistriei

ORDONANȚA Nr. 65

Noi ION ANTONESCU, Mareșal al României și Comandant de Căpetenie al Armatei.

Prin Profesor G. ALEXIANU, Guvernator Civil al Transnistriei.

Având în vedere referatul Direcției Muncii înreg. la Nr. 44321-942 prin care se propune reglementarea repausului duminecal al salariaților din întreprinderile industriale și comerciale de pe întreg cuprinsul Transnistriei.

În virtutea deplinelor puteri acordate prin Decretul Nr. 1 din 19 August 1941, dat la Tighina.

ORDONĂM:

ART. 1. — Întreprinderile industriale și comerciale de orice natură în cari se întrebuințează munca salariată, sunt obligate a acorda salariaților lor fiecare zi de Duminecă un repaus de 24 ore cu începere dela ora 18 cel mai târziu pentru tipografii și dela ora 4 dimineața pentru toate celelalte întreprinderi, până a doua zi la aceiași oră.

ART. 2. — În afară de zilele de Duminecă se mai declară Sărbători legale, cu repaus duminecal obligatoriu următoarele Sărbători: 1. Anul Nou (1 Ianuarie); 2. Botezul Domnului (6 Ianuarie); 3. Douăzeci și patru Ianuarie; 4. Sf. Gheorghe (23 Aprilie); 5. Prima și a doua zi de Paști; 6. 1 Mai (Sărbătoarea Muncii); 7. 10 Mai; 8. Înălțarea Domnului Ziua Eroilor; 9. Ziua numelui M. S. Regelui (8 Noembrie); 10. Prima și a doua zi de Crăciun.

ART. 3. — Alte zile de repaus duminecal se vor putea acorda de către Direcția Muncii la cererea pentru sărbătorirea patronului sau altă sărbătoare proprie întreprinderii.

ART. 4. — Prin derogare dela dispozițiile art. 1 și 2 în Dumineci și Sărbători legale, vor fi deschise până la ora indicată pentru fiecare categorie, întreprinderile arătate mai jos după cum urmează:

1. Până la ora 10: măcelăriile, mezelăriile, lăptăriile și franzelăriile, cofetăriile, prăvăliile de zarzavat, fructe, vânzările de ouă și păsări.

2. Până la ora 12: Băile publice, bazarurile, frizeriile și lustragerii.

3. Între orele 11-19: cârciumele și [illegible]

4. Toată ziua:

a) Hotelurile, hanurile, cafenelele, cofetăriile, plăcintăriile, ceainăriile, bufetăriile, restaurantele și berăriile.

b) Debitele de tutun și chioșcurile de ziare.

c) Stabilimentele balneare și farmaciile și farmaciile de serviciu.

d) Întreprinderile de pompe funebre.

e) Teatrele, cinematografele și spectacolele de orice fel, cari servesc pentru recreația publicului.

f) Întreprinderile de iluminat, distribuție apă, duralul sau forței motrice, de transporturi pe apă sau pe uscat, încărcările și descărcările de mărfuri cari nu pot suferi întârziere, industriile ale căror materii prime sunt supuse stricăciunii și fabricile cu foc continuu.

g) Fierăriile și atelierele fotografice.

h) Depozitele de desfacere în detaliu a benzinei și a uleiului.

ART. 5 — În mod excepțional când ziua de Duminecă este urmată de Anul Nou sau prima zi de Crăciun, întreprinderile comerciale vor fi deschise în aceste Dumineci.

ART. 6. — Toate întreprinderile prevăzute în art. 4 vor acorda salariaților lor, repausul corespunzător timpului lucrat în zilele de Dumineci și Sărbători legale în celelalte zile lucrătoare ale săptămânii. Pentru acest repaus angajații vor fi împărțiți în serii.

ART. 7. — Direcția Muncii va putea suprima sau reduce repausul duminecal în total sau în parte, pentru întreaga Transnistrie sau numai pentru unele regiuni sau localități atunci când lucrări urgente de interes general vor reclama această măsură.

ART. 8. — Nerespectarea dispozițiunilor prevăzute în prezenta ordonanță se pedepsește cu amendă de la 20-100 RKKS și în caz de recidivă dela [redacted] RKKS.

ART. 9. — Contravențiunile la prezenta ordonanță vor fi constatate de către delegații Direcției Muncii, de organele polițienești în orașe, precum și de primar și de organele jandarmeriei în comunele rurale. Procesele verbale de constatarea contravenţiunei fac dovada depină până la înscrierea în fals.

ART. 10. — Amenzile prevăzute în art. 8 vor fi aplicate de Direcția Muncii în folosul fondului Asigurărilor Sociale. Amenda trebuie achitată prin consemnare la Casieria Primăriei domiciliului contravenientului în termen de 10 zile dela primirea deciziunii de amendare. În caz de neplată în acest termen, amenda se transformă în închisoare polițienească, calculând pentru 1 RKKS o zi de închisoare.

ART. 11. — Persoanele însărcinate cu stabilirea contravențiunilor, cari vor refuza sau întârzia aplicarea dela prezenta ordonanță, pe lângă sancțiunea disciplinară ce li se va aplica, vor mai fi pedepsite și cu amendă dela 20-150 RKKS.

ART. 12. — Direcțiunea Muncii se însărcinează cu aducerea la îndeplinire a prezentei ordonanțe.

Dată în Cabinetul nostru astăzi 5 Iunie 1942.

Guvernator: Prof. G. ALEXIANU

Moscova cere aliaților săi crearea urgentă a unui nou front

AMSTERDAM, 17 (Rador). — Corespondentul Agenției D.N.B. anunță că serviciul de informațiuni englez comunică într'o știre datată din Washington că presiunea diplomatică sovietică în vederea creerei [redacted] al doilea front se accentuează pe măsură ce trupele germane înaintează în teritoriul [redacted]. În același timp se [redacted] că crearea [redacted] astfel de [redacted] ar implica mari riscuri. Moscova, se cere, totuși, ca Marea Britanie și Statele Unite să-și ia asupra lor acest risc.

PROVERBE

„Cine scoate sabia... de secere va pieri"...

Lupta unește pe cei slabi, și primejdia mărește pe cei tari... tot bunul are nevoile sale. Ghimpul se ascunde sub floare... așa și slobozenia mulți vrăjmași are... pentrucă este partea cea mai frumoasă, cea [redacted] roditoare din moștenirea părintească. Nu aurul este bogăția neamurilor, nu neavutul este sărăcia oamenilor. Avuțiile de aur sânt pieritoare, [redacted] lucraică e o bogăție ce nu se răpește; munca e bogăția vecinică.

ALECU RUSSO

(Din „Cântarea României")

CRONICA SĂPTĂMÂNII

■ Duminică 12 Iulie 1942, s'au redeschis cursurile Universității Populare „Nicolae Iorga" din Vălenii de Munte. Deschiderea cursurilor, la care a participat un impresionant număr de intelectuali din toată țara, s'a făcut cu o pioasă slujbă religioasă oficiată în biserica așezământului din acea localitate.

Au luat cuvântul d-nii: prof. G. D. Pompeiu, dr. Petre Topa, Ion Zamfirescu, Teodor Iacobescu, Nicolae Bujoriu, Ștefan Vlădescu, Ștefan Pop, N. Georgescu Cocoș. La urmă s'au trimis telegrame omagiale Majestății Sale Regelui, Majestății Sale Reginei-Mame Elena și Domnului Mareșal Antonescu, Conducătorul Statului.

■ D. Profesor Mihai Antonescu, Vice-Președintele Consiliului de Miniștri, a primit în audiență în ziua de 14 Iulie a.c. pe d-nii: Conte de Casa Rojas, ministrul Spaniei la București; Monseniorul Andrea Cassulo, Nunțiu Apostolic; Biering, ministrul Danemarcei la București; Branko Benzon, ministrul Croației la București; René de Weck, ministrul Elveției la București; Eduard Kj Palin, ministrul Finlandei la București; Petroff Tchomakoff, ministrul Bulgariei la București și Samuel del Campo, însărcinat cu afaceri al Republicei Chili.

■ În prezența Excelenței Sale d. Manfred von Killinger, ministrul Germaniei la București, s'a desfășurat Marți d. a. o impresionantă solemnitate la Legația Germană din Capitală.

Un tânăr muncitor român, Iulian Popescu, originar din Târgoviște, a primit din partea Reichsleiterului dr. Ley al Frontului Muncii Germane, o fotografie cu autograf precum și o scrisoare de felicitări, recunoștință și stimă, pentru atitudinea exemplară pe care a avut-o acest tânăr muncitor român.

În luna Decembrie 1941, tânărul Iulian Popescu a plecat în Germania pentru a se specializa în tainele de aviație în localitatea Braunschweig. În primăvara acestui an tânărul muncitor român, pe când lucra în atelierul [illegible] uzină, a suferit un accident pierzându-și vederea. Trimis în țară și îngrijit la spitalul de ochi „Vatra Luminoasă", el și-a recăpătat vederea. Odată însănătoșit, tânărul a cerut Ministerului Muncii să fie retrimis în Germania pentru a-și continua munca de specializare.

D. dr. R. Ley, Reichsleiterul Frontului Muncii Germane, aflând despre atitudinea exemplară a muncitorului român, i-a trimis în semn de recunoștință și stimă, pentru acest frumos gest, fotografia d-sale cu un autograf și un ajutor de 15.000 lei, cari au fost înmânate tânărului Iulian Popescu de către Excelența sa Baron von Killinger, în cadrul unei manifestări solemne.

■ Miercuri 15 Iulie d. a. au sosit în București 15 fruntași germani din organizația „Hitler Jugend", cari ne vizitează țara. Pe peronul Gării de Nord, delegația germană a fost întâmpinată și salutată de d. maior Ronceа, din partea Subsecretariatului de Stat al tineretului, de d. Mulik, reprezentantul „Hitler-Jugend"-ului din România, precum și de un numeros public. O formație de premilitari cu drapel au dat onorul, după care oaspeții și însoțitorii lor au părăsit gara îndreptându-se spre locul unde vor fi găzduiți.

■ La 3 August 1942, încep cursurile cu seria III-a de elevi tractoriști la școala de Moto-Cultură Drăgănești-Vlașca. Înscrierile se fac direct la școală.

■ Ministerul Apărării Naționale comunică: Ostașii unei baterii antiaeriene au subscris din modesta lor soldă, prin pretul confiscat al unității, suma de lei 3280 la Împrumutul de Reîntregire, cu ocazia primirii Sf. Daruri ale Bisericii.

Dorința acestor ostași este ca banii să fie donați Așezămintelor Naționale Regina Maria pentru Cultul Eroilor, pentru îngrijirea mormintelor celor ce au căzut și vor mai cădea pentru Patrie, Rege și Credință și pe a căror jertfă se reazimă virtuțile și drepturile Neamului Românesc.

Ministerul Apărării Naționale apreciază frumosul gest, dovadă vie a complectei înțelegeri pe care ostașul român o are pentru timpurile prin care trece Țara și mulțumește pe această cale donatorilor.

■ Marți 14 Iulie și Miercuri 15 Iulie a. c. a avut loc la București un Consiliu de Miniștri, sub președinția d-lui prof. Mihai Antonescu, la care au participat toți membrii guvernului.

Consiliul s'a ocupat mai întâiu de alimentarea cu gaz a Bucureștiului.

Față de greutățile acestui an agricol și ținând seamă că recolta de porumb este deficitară, iar mijloacele de aprovizionare de care dispune Statul prin propriile organe sunt insuficiente, Consiliul a hotărît să ridice timp de două luni restricțiunea prețului maximal de vânzare a porumbului din recolta anului 1941, pentru a arăta și producătorilor și consumatorilor că Guvernul este gata să încerce toate mijloacele spre binele obștesc.

Având în vedere condițiile de producție ale anului 1942, Consiliul de Miniștri a fixat pentru recolta acestui an următoarele prețuri: 220.000 lei vagonul de grâu cu 75 kgr. greutate hectolitrică și 3 la sută corpuri străine; 160.000 lei vagonul de secară; 150.000 lei, vagonul de orz; 140.000 lei vagonul de ovăz. Consiliul s'a mai ocupat de ajutorarea județelor și comunelor urbane și rurale pentru repararea și refacerea școalelor și bisericilor.

D. prof. Mihai Antonescu a mulțumit d-lui general Pantazi, ministrul Apărării Naționale, d-lui ministru Tomescu și d-lui director general al Căilor Ferate, general Orezeanu, pentru deosebita grijă în organizarea trenurilor de răniți.

Consiliul a luat apoi în discuție situația preoților refugiați din Transilvania de Nord, pentru a-i ajuta, salariul acestora nefiind suficient, dacă se ține seamă că sunt lipsiți de locuință și de celelalte drepturi ale preoților cu parohii. Deasemenea s'a luat în discuție situația fiilor de refugiați hotărîndu-se să se menție în total scutirea de taxe școlare a acestora.

■ Miercuri 15 Iulie a avut loc, în grădina Legației Germane din Capitală, un festival dat de echipa de teatru „Reichstheaterzug" pentru ostașii răniți români și germani. Festivalul a fost onorat cu prezența d-nei Maria Mareșal Antonescu. Cu acest prilej d-na și d. von Killinger, ministrul Germaniei la București, a oferit o masă ostașilor răniți români și germani veniți de pe frontul din Răsărit, cari se găsesc acum în curs de însănătoșire în spitalele din București.

■ General Feldmareșal von Manstein, cuceritorul Sevastopolului, se află în urma invitației d-lui Mareșal Antonescu, Conducătorul Statului, într'un scurt concediu de odihnă la Predeal.

■ Casa Centrală a Asigurărilor Sociale și-a sărbătorit de curând 30 ani de existență. Solemnitatea a fost onorată de prezența doamnei Maria Mareșal Antonescu.

MERSUL RĂZBOIULUI

Săptămâna ce a trecut a fost una dintre cele mai bogate în ce privește faptele de arme ale Axei. Străpungerea frontului sovietic pe o lărgime de 300 Km. a dus la zdrobirea oricărei rezistente sovietice pe frontul de sud, la urmărirea inamicului pas cu pas și la cucerirea orașelor Voronej, Rossos [redacted] Voroșilovgrad.

Londra și Washingtonul se întrec [redacted] a recunoaște situația grea creată armatelor lui Stalin de către primul lurea [redacted] ofensivei germane. Lovitura dela est [redacted] Charkov a agudit întreg frontul rus [redacted] însoţi știrile pe care în [redacted] radio Moscova sunt scurte și trădează îngrijorarea.

Astfel s'a anunțat [redacted] Stockholm o telegramă care în acest [redacted] lămuritoare:

„Postul [redacted] Moscova, în emisiunea făcută Miercuri seara, lasă să se înțeleagă că desfășurarea [redacted] dela Don provoacă grave îngrijorări comandamentului sovietic.

„Bătălia dela [redacted] este cea mai grea pe care forțele sovietice au trebuit s'o [redacted] până acum" a declarat crainicul [redacted] postul de radio Moscova, care a adăugat: „Inamicul continuă [redacted] înaintare: mii de care blindate și un mare număr de soldați sunt angajați în [redacted] bătălie. Mareșalul Timoșenko a luat hotărîrea să apere cu orice preț [redacted] nia Donului, însă sarcina [redacted] va fi din ce în ce mai grea [redacted] mai problematică, dacă aliații [redacted] nu se vor grăbi să creeze un al doilea front, la vest".

În sectorul Voronej, puternicele atacuri ale rușilor contra capului de pod format de trupele germane și române au fost respinse prin lupte grele și sângeroase. Aviația a adus un însemnat aport în această importantă bătălie.

Tot aviația a bombardat în repetate rânduri Rostovul și mai multe porturi de pe coasta caucaziană a Mării Negre. La importantele instalații militare din orașul Rostov au izbucnit incendii mari.

Trupele germane au obținut deasemeni succese de seamă, respingând atacurile bolșevicilor la Nord și la Nord-Vest de Orel. În decurs [redacted] 10 zile, 340 care blindate sovietice au fost distruse.

Se vorbește tot mai mult și mai insistent de prăbușirea imperiului britanic. Arabia întreagă este în fierbere. Primul ministru irakian a avut o întrevedere cu Fuehrerul Adolf Hitler, întrevedere căreia i se acordă o excepțională atențiune. La Caire au avut loc ciocniri sângeroase între populația egipteană, dornică de libertate și trupele engleze de ordine. Au fost morți de o parte și de alta.

La El-Alamein, adică [redacted] sectorul central al frontului egiptean, englezii [redacted] atacat violent pozițiile germano-italiene, dar atacurile lor au fost pretutindeni oprite. Trecând de îndată la contra-atac, trupele Axei au luat peste 1200 prizonieri și au distrus un număr însemnat de care blindate.

În Extremul Orient forțele japoneze continuă să înainteze metodic în inima Chinei.

UN AVION

de bombardament american de 20 tone doborît de aviația italiană

ROMA, 17 (Rp.) — Corespondenții de războiu italieni comunică fapta victorioasă a aviatorilor italieni cari au reușit să doboare un avion american de bombardament de 20 tone escortat de numeroși udnitori britanici. Avioanele italiene au atacat avionul de bombardament american tocmai în momentul în care se ridica depe un aerodrom înainte ajungând la o înălțime de 20 până la 25 metri deasupra pământului. O bombă bine ochită a doborît prin [redacted] aparatul american la pământ. În zbor razant avioanele italiene au atacat cu focuri de mitralieră epava incendiată. Se crede că odată cu acest bombardier colos a fost nimicit și statul major al unei divizii care tocmai era în drum spre o inspecție de front.

Noua politică anglo-americană!...

TRANSNISTRIA

Sinaia, reşedinţa de vară a M. S. Regelui

M. S. Regele Mihai I al tuturor Românilor şi Mareşalul Conducător în oraşul transnistrian Tiraspol

Ţărani din Ardeal

Viteji soldaţi români suind înălţimile din preajma Sevastopolului.

Mareşalul Ion Antonescu trece în revistă compania de onoare pe aerodromul Odessei.

Ciobani din valea Oltului

O casă moldovenească din satul transnistrian Speia.

Tipografia Societăţei Naţionale de Editură şi Arte Grafice „DACIA TRAIANA", Bucureşti Str. Şerindar 5,7,9 — Înmatriculată sub Nr. 164/942 la Reg. Oficiului Comerţului Bucureşti.
Tipărită la 18 Iulie 194[illegible]